

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nieuwsbrief RAP

Regeldruk AanPak in de jeugdsector

juni 2011

Inhoud

• Mooi ontregeld	2
• Agenda	2
• Nieuws	2/3
• Column	3
• Aanpak onnodige bureaucratie	4
• Een indicatiebesluit in één dag	6
• Begrijpelijk AWBZ-formulier	7

De nieuwsbrief RAP is bedoeld voor professionals die betrokken zijn bij het jeugdbeleid. Met de nieuwsbrief wil VWS u informeren over landelijke acties en projecten die hun nut in de praktijk hebben bewezen. Kent u initiatieven die slim en onbureaucratisch werken mogelijk maken, meld het ons: RAP@minvws.nl. We kunnen leren van elkaars aanpak.

De digitale nieuwsbrief RAP verschijnt elk kwartaal en heeft al meer dan 1600 abonnees. U kunt zich hier [abonneren](#).

Kort nieuws

‘Mooi ontregeld’

- Sinds 1 januari 2010 is de omvang uit het indicatiebesluit geschrapt.
- Sinds 1 januari 2010 is de verplichte toets van de gedragswetenschapper geschrapt, met uitzondering van de gesloten jeugdzorg.
- Het Expertteam heeft in 2010 alle urgente ICT-irritaties van medewerkers van Bureaus Jeugdzorg opgelost. Alle centrale en lokale oplossingen die het Expertteam heeft uitgevoerd, zijn gebundeld in een [catalogus](#).
- De nieuwe site www.clientroutejeugdzorg.nl geeft ouders en jongeren inzicht in de procedures (routes) binnen de jeugdzorg.
- De website www.privacywegwijzer.nl is gelanceerd. Deze site moet onduidelijkheden over gegevensuitwisseling wegnemen.
- In het [boekje ‘Minder regeldruk, meer tijd voor jeugdzorg’](#) zijn mooie ‘ontregel’voorbeelden van de werkvloer verzameld.

Binnenkort:

- Deze zomer wordt digitale informatie over de jeugdzorg gebundeld op de site www.regelhulp.nl.
- De duur van de behandeling wordt uit het indicatiebesluit geschrapt. Het voorstel voor wetswijziging ligt bij de Tweede Kamer.
- De koppeling tussen de geldigheidstermijn van een indicatiebesluit en de machtiging uithuisplaatsing wordt geschrapt. Het voorstel voor wetswijziging ligt bij de Tweede Kamer.

Agenda

8 november 2011

Derde landelijke ontregelconferentie: een dag voor cliënten, professionals en bestuurders over samenwerken in de jeugdzorg. Inspirerende presentaties en praktische workshops. Met praktijkvoorbeelden waaruit blijkt hoe samenwerking tussen cliënten en professionals de regeldruk vermindert.

Jeugdatlas in de maak

Na de lokale jeugdspiegel, waarmee gemeenten ‘hun jongeren’ kunnen vergelijken met die in andere gemeenten, wordt er nu ook gewerkt aan een jeugdatlas voor gemeenten. De Jeugdatlas is een nieuwe publicatie bij de [Landelijke Jeugdmonitor](#) die in november 2011 verschijnt. De Jeugdatlas moet gemeenten helpen zicht te krijgen op de effecten van het jeugdbeleid. De publicatie geeft informatie over jongeren op het niveau van de gemeenten, onder meer over de kans op armoede, groene druk (het aantal jongeren ten opzichte van het aantal volwassenen in de bevolking) en prognoses, preventieve gezondheidszorg, voortijdig schoolverlaten, werkloosheid en uitkeringen, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens. De Jeugdmonitor informeert beleidsmakers, onderzoekers en andere geïnteresseerden over de situatie van de jeugd in Nederland. Hierin vindt u indicatoren en publicaties over de jongeren van 0 tot 25 jaar op gebieden als jongeren en gezin, gezondheid en welzijn, onderwijs, arbeid en justitie.

Regeldruk gemeten

Van februari tot eind mei is de ervaren regeldruk van jongeren, ouders en professionals gemeten. Doel is om te kijken of de regeldruk sinds 2008, toen een nulmeting werd gedaan, is veranderd. Aan professionals en cliënten is bovendien gevraagd of er sinds 2008 nog nieuwe knelpunten zijn bijgekomen. Deze zouden in een vervolgactieplan RAP aandacht moeten krijgen. Nieuwsgierig naar de resultaten? Deze zomer wordt het onderzoek naar de Tweede Kamer gestuurd.

Meer informatie: RAP@minvws.nl

Lancering privacyinstrument en filmclips

Op 29 juni is op het ministerie van VWS het [privacyinstrument](#) ‘Samenwerking in de jeugdketen’ gelanceerd. Ook was de première van drie filmclips over privacy en gegevensuitwisseling op verwijsindex.tv. Het instrument en verwijsindex.tv helpen professionals af te wegen of het in het belang van de jongere is gegevens uit te wisselen en samen te werken met andere professionals. Ze geven inzicht in wat kan en mag binnen de privacyregelgeving als het gaat om informatie-uitwisseling in de jeugdketen. Het doel is onduidelijkheid weg te nemen zodat onnodige terughoudendheid rond het uitwisselen van informatie wordt vermeden. Daardoor hoeven ouders en jongeren hun verhaal niet vaker te doen dat nodig is en laat hulp niet onnodig lang op zich wachten.

Het instrument is ontwikkeld in opdracht van het ministerie van VWS samen met organisaties en koepels in de brede jeugdketen. De filmclips zijn gemaakt voor het platform www.verwijsindex.tv, in opdracht van de Provincie Gelderland.

Bent u benieuwd naar de belangrijkste regels? In de [nieuwsbrief RAP 2 2010](#) is hieraan een artikel gewijd. Meer informatie: Privacy@minvws.nl.

Nieuwe website Landelijk Cliëntenforum

Op 28 juni heeft het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg (LCFJ) zijn nieuwe [website](#) gepresenteerd tijdens een bijeenkomst in Amersfoort. De nieuwe site is een belangrijk middel voor LCFJ om ouders en jongeren die actief zijn in de jeugdzorg te informeren. Cliëntenraden kunnen op de site veel informatie vinden, zoals over het landelijk cliëntenbeleid en de gevolgen daarvan. Andersom worden gebruikers nadrukkelijk uitgenodigd samen met LCFJ de site verder vorm te geven. Ouders en jongeren kunnen bijvoorbeeld hun eigen verhaal kwijt op de site met zowel tekst, beeld als geluid. Nieuw is dat LCFJ via de site stellingen kan voorleggen over actuele onderwerpen. Ook kunnen er virtuele netwerken worden ontwikkeld en online discussies gevoerd.

Startconferentie Pilot Tijd voor Jeugd groot succes

Op 13 mei 2011 vond de startconferentie van de pilot [Tijd voor Jeugd](#) plaats. Van de zestig jeugd-aanbieders hadden zich er elf aangemeld voor de pilot. Vierentwintig enthousiaste teams stroomden op vrijdagochtend Leerhotel Het Klooster in Amersfoort binnen. De 's ochtends gepresenteerde Praktijkgids Tijd voor Jeugd genereerde bij de teams een stortvloed aan concrete ideeën om hun werk slimmer te organiseren. Daar gaan alle teams in de praktijk nu mee aan de slag, om op de volgende werkconferentie in september hun praktijkervaringen met elkaar te delen. Partners in Jeugdbeleid en het CBO verzorgden het programma. 'Het was zo'n succes dat ik niet weet of we dit de volgende bijeenkomst nog kunnen evenaren', aldus een tevreden dagvoorzitter Quirien van der Zijden. Door het inzetten van de [Doorbraakmethode](#) wordt slim organiseren bij de instellingen voor jeugd- en opvoedhulp gestimuleerd. In januari 2011 is een brief gestuurd naar de provincies en alle instellingen die aangesloten zijn bij Jeugdzorg NL, met de oproep om mee te doen aan de pilot. De inschrijving is inmiddels gesloten.

Meer informatie: Karel Diephuis, landelijk projectleider, karel@partnersinjeugdbeleid.nl, 06-51864558.

Instellingen Jeugdzorg nemen Intelligente Formulieren in gebruik

De William Schrikker Groep is in mei al gestart, nu gaan ook de Bureaus Jeugdzorg Zeeland en Overijssel de Intelligente Formulieren Module (IFM) uitproberen. Op 6 en 9 juni vonden in beide regio's hiervoor kick-offs plaats. Medewerkers van Bureaus Jeugdzorg of landelijk werkende instellingen kunnen zo teksten die in het ene formulier zijn ingevoerd, eenvoudig hergebruiken in het andere formulier. Dit scheelt veel invoerwerk. De eerste gebruikerservaringen zijn zeer positief. Het formulier 'verzoek tot onderzoek (VTO)' bijvoorbeeld, kan nu via de IFM worden ingevuld of deels samengesteld uit andere documenten en eenvoudig als pdf-bestand worden meegestuurd met een e-mailbericht. Overtypen, knippen, plakken en uitprinten is verleden tijd!

Meer informatie: jasper.vansluis@jeugdzorgnederland.nl.

Column

Brabant ontregelt

In februari werd in Noord-Brabant een afsluitende ontregelconferentie gehouden. Dit was de derde conferentie over het thema regeldruk en enigszins tot mijn opluchting bleken de opkomst en het enthousiasme nog onverminderd groot. Cliënten en professionals hebben belangstelling voor het thema en zijn ook bereid om zelf met oplossingen te komen.

Vanuit de provincie hadden wij een eenvoudige strategie: vooral luisteren en zoveel mogelijk initiatieven ondersteunen. Wij zijn begonnen met het plukken van laaghangend fruit: het onderling uitwisselen van problemen en van oplossingen die al bedacht zijn. Vervolgens hebben wij ons vooral gericht op voorstellen die cliënten hebben aangedragen: het ontwikkelen van een eigen digitaal cliëntendossier, een levensloopconsulent voor cliënten die langdurig op zorg zijn aangewezen en het project 'begrijpelijke taal'. Het concretiseren van deze voorstellen kost veel energie maar succes levert ook nieuwe energie op.

Daarmee is het probleem van de regeldruk zeker niet weggewerkt: de jeugdzorg blijft in ontwikkeling en bij alle nieuwe ontwikkelingen komen ook weer nieuwe regels om de hoek kijken waar niemand op zit te wachten. De socioloog Max Weber stelde al dat een moderne democratische maatschappij met 'recht op zorg' altijd gekoppeld is aan regels. De kunst is om deze regels zo beperkt mogelijk te houden. Dan denk ik altijd aan pater Poels die jaren geleden in Tilburg begon met het uitdelen van brood onder daklozen. Dit brood had hij vooraf gratis bij bakkers opgehaald. Zijn initiatief groeide snel uit tot een pension, een sociaal restaurant en een kringloopwinkel. Maar Poels is hier allang weer uitgestapt: hij houdt niet van ingewikkelde stichtingen en rijdt liever iedere morgen weer op de fiets met brood rond. Wie zonder enige regels mensen wil helpen, kan dit nog steeds doen.

Frans Glorius, secretaris programma Jeugd provincie Noord-Brabant

‘De vraag is: wat heeft het kind eraan?’

Blijvend minder regels, protocollen en schakels, dat is waar Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) naar streeft. Met hulp van de Kafkabrigade en een ‘Kafkacoach’ waken de medewerkers voor onnodige bureaucratie. “We krijgen dingen sneller geregeld met minder frustraties. We hebben meer tijd voor de kinderen en de hulp is beter afgestemd op de vraag.”

De Kafkabrigade is opgericht om ‘bureaucratische toestanden te onderzoeken waar geen touw meer aan vast te knopen is’. De organisatie bestaat uit een kleine vaste kern en een netwerk van ‘Kafkabrigadiers’ die helpen onnodige bureaucratie ongedaan te maken. Mei vorig jaar startte de Kafkabrigade bij BJAA. Daarvoor waren met behulp van de Doorbraakmethode - een strategie om verbeteringen in de zorg versneld en gestructureerd in te voeren - al veel veranderingen ingezet.

Casussen

Om de problemen boven tafel te krijgen, maakt de Kafkabrigade gebruik van casuïstiek ofwel concrete hulpverlenings-situaties, vertelt Kafkabrigadier en -coach Clara Pels: “Deze maken zichtbaar waar de regeldruk precies zit en welke schakels er zitten in het hulpverleningsproces.”

Bij BJAA zijn in juli 2010 twee ingewikkelde situaties tot op het bot gefileerd. Hieruit kwam naar voren dat in Amsterdam elke organisatie in de jeugdzorg zijn eigen regels en protocollen heeft, die vaak onvoldoende op elkaar aansluiten. Ook bleek dat er in de regio een tekort aan residentiële zorg is voor kinderen tussen de tien en veertien jaar met complexe gedragsproblemen. “Die waren nergens te plaatsen”, vertelt gezinsvoogd Tessa van Vliet. “Dat leidde ertoe dat we met ze moesten ‘shoppen’ en in het uiterste geval tot gesloten plaatsing moesten overgaan.”

De volgende stap was om te kijken wat er moest veranderen, niet alleen bij BJAA, maar ook bij de zorgaanbieders. Pels: “Samen met de instelling voor jeugdpsychiatrie en een instelling voor Jeugd en Opvoedhulp hebben we overlegd over een groep waarin deze kinderen zorg kunnen

krijgen. Inmiddels is de nieuwe groep bijna een feit. Verder hebben we een bladwijzer gemaakt met kenmerken van situaties waardoor een kind zo in de knel kan raken dat hij uiteindelijk in zo’n groep moet worden geplaatst. Als je die situaties tijdig herkent en erkent, kun je zorg beter afstemmen op de complexiteit in zo’n gezin. Zo voorkom je veel narigheid.”

Contactjournaals

Ook wordt er nu efficiënter omgegaan met contactjournaals die medewerkers bijhouden, evenals met de indicatiestelling. Van Vliet: “We beperken ons nu tot wat een collega moet weten om z’n werk goed te kunnen doen. Een indicatie telde op een gegeven moment soms wel twintig A4’tjes. Daar stond ook veel dubbele of achterhaalde informatie op. De indicatie heet nu ‘verwijzing’ en is teruggebracht tot twee vellen papier. We maken een korte situatieschets met het probleem en de hulp die er al is geweest. En in plaats van te kijken wat voor aanbod er is, bekijken we wat de cliënt nodig heeft.” Andere organisaties doen mee met deze nieuwe verwijzingsmethodiek. Pels: “De bestuurder heeft de Kafkabrigade het mandaat gegeven om overal te gaan praten, dat werkt zeer efficiënt.” Daarnaast gaat BJAA anders om met dossiers. Van Vliet: “De bureaucratie sloeg vroeger snel door naar ‘als het dossier maar compleet is’. Terwijl je naar het kind moet kijken. Al die papieren opsturen, niemand snapte waarom. Bovendien zat er ontzettend veel dubbele informatie in. Nu wordt er beter gekeken naar welke informatie echt nodig is. Het accent is daardoor weer verlegd naar de kinderen zelf.”

Vijf tips van de Kafkabrigade

Onnodige regels, protocollen en schakels kunnen verdwijnen, maar ook weer terugkomen. Hoe zorg je dat onnodige bureaucratie weg blijft?

1. Zorg dat degene die zich binnen de organisatie bezig houdt met het borgen van de veranderingen over grondige kennis van het vak beschikt, over kennis van didactiek en veranderkunde, en over veel geduld.
2. Zorg dat het (top)management achter de gevolgen staat van het ontregelen.
3. Bespreek minimaal tweewekelijks met medewerkers voorbeelden uit de praktijk, om te laten zien hoe ze vrijkomende handelingsruimte kunnen benutten.
4. Organiseer een mogelijkheid, bijvoorbeeld de Kafkaknop, voor medewerkers om ideeën voor verbetering en het gebruik van de vrije ruimte aan te leveren. Maak deze mogelijkheid goed zichtbaar en gemakkelijk te gebruiken. Neem elk idee serieus en koppel altijd het resultaat terug.
5. Als nieuwe bureaucratie ontstaat, is dat een teken dat het oorspronkelijke probleem niet is opgelost. Begin dan weer met de vraag wat de regel betekent voor het kind en zijn ouders.

Zie ook www.kafkabrigade.nl.

Kafka-coach Clara Pels (rechts) en gezinsvoogd Tessa van Vliet bij de entree van BJAA aan de Overtoom in Amsterdam.

Kafkknop

Sinds half december 2010 tot half juli 2011 krijgen de medewerkers wekelijks nog enkele uren ondersteuning van 'Kafkacoach' Clara Pels. Zij helpt tijdens teamvergaderingen en aan de hand van casuïstiek medewerkers blijvend anders te werken. Na juli nemen de teammanagers deze rol over. Ook is er een heuse 'Kafkknop' op intranet waar medewerkers tips en problemen met onnodige regels naartoe kunnen sturen.

Tijdens de casusbesprekingen stelt Pels 'systemische' vragen. "Als regels verdwijnen, betekent dat dat medewerkers meer ruimte krijgen. Om bureaucratie blijvend tegen te gaan, moeten zij die ruimte nemen. Ik vraag de medewerkers waar in het hulpverleningsproces de bureaucratie precies zit en hoe zij hun werk zo slim mogelijk kunnen organiseren. Ik stel ze

vragen als: wat is je rol in deze situatie als gezinsbeschermer of jeugdhulpverlener? Wat betekent dat in dit geval voor de stappen die je vanmiddag moet zetten? We gaan geen formulier invullen omdat het formulier ingevuld moet zijn. De vraag is: 'waar is het goed voor?' en vooral 'wat hebben het kind en de ouders eraan?' Je kunt mensen daar enorm mee helpen. Waar ik telkens achter kom, is dat veel bureaucratie ook zit in samenwerking. Het gaat erom dat organisaties hun samenwerking bureaucratisch organiseren, dat wil zeggen, langs formele lijnen en gericht op beheersing. Dat beperkt de vrije ruimte voor de professional en daarmee kan het belang van de cliënt en de veiligheid van het kind in het geding komen.

Van Vliet is blij met dit klankbord: "Iedereen heeft een eigenbelang. Het is makkelijk om van de wijs te raken door

wat iedereen van je wil. Soms zegt Clara bijvoorbeeld: "Dat is niet jouw taak! Een leerplichtambtenaar moet zelf handhaven bijvoorbeeld, dat hoeft ik niet te doen. Dat zie je niet als je er te ver in zit. Tegelijkertijd geven wij ook meer uit handen. Bij de verwijzing bijvoorbeeld, stellen we als BJAA samen met de zorginstelling en de cliënt de doelen van de hulpverlening vast. Vroeger deden wij dat alleen." Pels: "Door hulpverleners de ruimte te geven kunnen zij hun vak ook weer beter uitoefenen. Bovendien voelen cliënten zich betrokken bij de formulering van de doelen, zodat de kans op succes wordt vergroot en de veiligheid beter geborgd kan worden."

Uit de provincie Flevoland: Een indicatiebesluit in één dag

Bureau Jeugdzorg Flevoland en Bureau Jeugdzorg Amsterdam hebben er al ervaring mee: een slimme werkwijze bij het indiceren van lichte en enkelvoudige hulp die het indicatiebesluit terugbrengt tot maximaal één week. Zij passen de KWIK-methode toe, wat staat voor 'KwaliteitsIndicatie Kort'.

"In Emmeloord werken we al ongeveer vier jaar volgens de KWIK-methode", vertelt Riejanna de Jong, casemanager bij Bureau Jeugdzorg Emmeloord. "Het centrale aanmeldteam beoordeelt of een hulpvraag in aanmerking komt voor een verkort indicatieproces. In het algemeen passen we KWIK toe bij lichte opvoed- en psychiatrische problemen en AWBZ-vragen. Bijvoorbeeld als ouders al hulpverlening hebben gehad bij het algemeen maatschappelijk werk maar intensievere begeleiding nodig hebben."

Ook complexere zaken kunnen in aanmerking komen voor de KWIK-methode. De Jong: "Het gaat erom dat de ouders en jongere heel graag willen, gemotiveerd zijn, inzicht hebben in het probleem en alle rapportages aanwezig zijn. Je moet dan wel naast de cliënt blijven staan en ervoor zorgen dat de cliënt je goed blijft begrijpen."

Indicatiebesluit

Ter voorbereiding plant de casemanager een zogenaamde KWIK-dag, maakt afspraken met de ouders en jongere en vraagt informatie van derden op. Op de KWIK-dag zelf zijn alle mensen bij elkaar die nodig zijn voor het maken van het indicatiebesluit: de casemanager, secretariaatsmedewerker, gedragsdeskundigen en zorgbemiddeling. Daardoor kan alles op één dag gebeuren. Normaal zijn daar al gauw vijf werkdagen mee gemeoid.

Een KWIK-dag begint met het intakegesprek met de ouders en de jongere. De aard, ernst en oplossingsrichting wordt vastgelegd en een voorstel voor een indicatiebesluit opgesteld. Dezelfde dag wordt het indicatiebesluit besproken met de jongere en de ouders, zonodig bijgesteld en naar zorgbemiddeling gestuurd. "Aan het eind van het intakegesprek weten we de benodigde aanpak vaak al", vertelt De Jong.

"Dan tekenen de ouders het voorstel voor een indicatiebesluit. Het indicatiebesluit wordt gemaïld, zodat ouders en jongere het kunnen lezen. Mochten ze dat fijner vinden, dan kunnen ze in de middag langskomen om het verslag op kantoor te lezen."

Enthousiast

In eerste instantie hadden de medewerkers hun bedenkingen, maar dat sloeg al snel om, herinnert De Jong zich. "Onze leidinggevende en gedragsdeskundige waren heel enthousiast en hebben ons meegetrokken. Zij hadden zoiets van: 'Kijk eens wat het oplevert en ga het gewoon proberen.' En dat heeft gewerkt."

Spannend was het wel. "De eerste keer waren we zenuwachtig of het wel zou gaan lukken in één dag. Maar het is ook heel leuk, juist omdat het zo snel kan. Het is fijn dat je mensen snel kunt helpen zodat ze verder kunnen", vindt De Jong. De ouders zijn dan ook heel enthousiast dat ze sneller hulp krijgen. "Enkele jaren geleden hadden

we nog een wachtlijst van acht weken voor de intake. En daarna komen mensen vaak nog op een wachtlijst voor de zorg."

Bijkomend voordeel is dat wordt voorkomen dat de problemen toenemen tijdens het wachten op het analysegesprek.

Medewerkers zijn ook blij met KWIK. Zij ervaren minder werkdruk, omdat zij een indicatie afronden in een beperkte periode.

"Voor mezelf vind ik het prettig dat een nieuwe zaak binnen een dag klaar is", stelt De Jong. "Iedereen is er die dag, je kunt makkelijk met elkaar overleggen, bijvoorbeeld met de gedragswetenschapper.

Daarna hoeft je je er dan niet meer druk over te maken. Normaal kan de analysefase, de tijd van intakegesprek tot het afhandelen van de indicatie, veel druk geven. Dat komt doordat je verschillende verhalen van cliënten in je hoofd hebt die je uit elkaar moet zien te houden, derden moet bellen, in de gaten moet houden dat ouders reageren op het verslag enzovoort. Het mes snijdt dus aan meer kanten!"

Een KWIK-dag begint met het intakegesprek. (De mensen op de foto komen niet voor in het artikel.)

Foto: Hollandse Hoogte

Ouders enthousiast over begrijpelijke formulieren

Om te beoordelen of een kind in aanmerking komt voor AWBZ-zorg, vragen Bureaus Jeugdzorg ouders een aanvraagformulier in te vullen. In Rotterdam was dat uitgegroeid tot een lijvig document met een al even lijvige handleiding. Via het programma Regeldruk van het ministerie van Binnenlandse Zaken kreeg het bureau de mogelijkheid het aanvraagproces te verbeteren. Ouders zijn enthousiast.

Jaarlijks krijgt Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam 1300 tot 1400 aanvragen voor AWBZ-zorg, doorgaans voor een pgb. Meestal gaat het om zorg om ouders tijdelijk te ontlasten, zoals begeleiding thuis of het laten logeren van kinderen. Hiervoor moeten ouders een formulier invullen en krijgen ze een telefonische screening. Fred Charité, indicatieadviseur, heeft dit formulier 'Indicatieaanvraag AWBZ-zorg' inmiddels enige jaren onder zijn beheer. "Op zichzelf werkte het goed, we kregen de goede informatie, het indicatieteam kon er goed mee uit de voeten. Het formulier werd alleen steeds omvangrijker en besloeg op een gegeven moment 17 A4-tjes met een handleiding van 10 A4-tjes. Ook ouders vonden het formulier erg lang. Vooral eerste aanvragers schrokken ervan. Ook begrepen zij de vragen niet altijd even goed en schakelden ze vaak bemiddelaars in voor het invullen van de formulieren. Het ontbrak ons aan tijd en middelen om daar iets aan te doen. Daarom grepen we de mogelijkheid om de aanvraag te verbeteren met beide handen aan."

Apart formulier voor vervolgaanvragen
Het formulier moest begrijpelijker en beknopter en tegelijkertijd voldoen aan de wettelijke vereisten van zorgvuldigheid en motivering van het indicatiebesluit. Om het taalgebruik te vereenvoudigen, werd BureauTaal ingeschakeld. BIZ Rotterdam keek naar de vragen die werden gesteld. Uiteindelijk is gekozen voor twee formulieren: een voor eerste aanvragen en een voor vervolgaanvragen. "In de praktijk betreft negentig procent van de aanvragen vervolgaanvragen", aldus Charité. "Veel informatie is dan al bekend en hoeft niet opnieuw ingevuld te worden. Het formulier voor vervolgaanvragen is dan ook de helft korter dan die voor eerste aanvragen."

Ouders doen vaak een beroep op bemiddelaars om het formulier voor de aanvraag van AWBZ-zorg in te vullen. (De mensen op de foto komen niet voor in dit artikel.)

Verder is de aparte handleiding vervallen. "De toelichting is opgenomen in de vraagstelling", vertelt Charité. "Zo kunnen ouders het formulier eenvoudiger en sneller invullen, want ze hoeven niet meer op twee plekken te kijken." De nieuwe versie van het formulier voor een eerste aanvraag telt nu 12 pagina's. Het formulier voor een vervolgaanvraag is 6 pagina's. "Als je nagaat hoeveel aanvragen voor AWBZ-zorg we krijgen, scheelt dat heel wat papier," vertelt Charité. "Die papieren blijven ons, bijvoorbeeld in de omvang van onze archiefruimte, achtervolgen. Dus dat tikt flink aan."

Geen hulp van buitenaf nodig

Een panel van enkele kritische ouders onderwierp het formulier aan een test. Zij hadden de officiële aanvraag al gedaan en konden dus goed vergelijken. De ouders waren enthousiast. "Ze vonden het prettig dat ze de handleiding er niet naast hoefden te leggen. Ook begrepen ze de vragen

beter", aldus Charité. "Wij zijn daar blij mee, want als er minder discussie is over wat met de vragen wordt bedoeld, werkt dat makkelijker en kost het ook ons minder tijd." Ook een apart formulier voor vervolgaanvragen vonden de ouders een goede oplossing. In augustus staan de twee nieuwe formulieren op internet. Charité verwacht dat ouders deze zelf invullen, zonder hulp van buitenaf. Dat betekent dat zij hun aanvraag sneller kunnen indienen en dus sneller een indicatie kunnen krijgen.

Inmiddels heeft BIZ Rotterdam de aangepaste formulieren aangeboden aan Jeugdzorg Nederland, zodat andere Bureaus Jeugdzorg er hun voordeel mee kunnen doen. "Nu werken alle bureaus met hun eigen formulieren", weet Charité. "Het zou handiger zijn als overal hetzelfde eenvoudige formulier wordt gebruikt." Beleidsmedewerker Kitty van Julsingha van Jeugdzorg Nederland vertelt dat de

vereenvoudigde formulieren onder de aandacht zijn gebracht bij alle BJZ's. "We hebben het formulier verspreid en nodigen bureaus uit erop te reageren. Een aantal BJZ's is op dit moment bezig met de formulieren en zij kunnen de suggesties meteen meenemen. Sommige bureaus schrokken wel van de lengte en werken zelf

met kortere formulieren. We gaan kennis en ervaring uitwisselen. Dit is een eerste stap om te komen tot uniformering. Daar hebben zowel de Bureaus als de ouders baat bij."

Zie voor de formulieren www.jeugdzorg-rotterdam.nl/ouders.

Voorbeelden van veranderingen

Oude formulier eerste aanvraag	Nieuwe formulier eerste aanvraag
Indien het kind/de jongere voor AWBZ zorg in aanmerking wil komen dan moet er sprake zijn van psychiatrie als de dominante grondslag en een IQ niveau van 70 of hoger.	Let op: Dit formulier gebruikt u alleen om zorg aan te vragen voor deze kinderen: <ul style="list-style-type: none"> • Zij zijn jonger zijn dan 18 jaar. • Ze hebben een IQ van 70 of hoger. • En volgens artsen, gz-psychologen of psychiaters zijn de psychiatrische problemen hun grootste probleem.
Leefsituatie: <ul style="list-style-type: none"> - Zelfstandig - Één-oudergezin - Meer-oudergezin, één biologische ouder - Meer-oudergezin, beide biologische ouders - Residentieel - Pleeggezin - Zwerven - In adoptiegezin - Anders, nl. ... 	Waar woont uw kind? <ul style="list-style-type: none"> - In een gezin met twee ouders: de biologische vader en moeder. - In een gezin met één ouder: de biologische vader of moeder. - In een gezin met twee ouders: een biologische ouder en een stiefouder. - In een pleeggezin - In een adoptiegezin - In een instelling - In een eigen huis, zonder ouders of begeleiders. - Zwervend - Ergens anders, namelijk:
Welk hulpverleningskader is van toepassing? <ul style="list-style-type: none"> - Geen - VOTS of voorlopige voogdij - OTS - Voogdij - Jeugdreclassering 	Staat uw kind onder toezicht? Of heeft het bijvoorbeeld een voogd?
Zijn een of meerdere van de bovengenoemde huisgenoten bekend bij Bureau Jeugdzorg?	<i>Deze vraag is geschrapt omdat Bureau Jeugdzorg zelf kan nazoeken of deze kinderen bekend zijn bij Bureau Jeugdzorg.</i>
Indien het kind geen school bezoekt, wat is dan de dagbesteding?	Uw kind gaat niet naar school. Wat doet uw kind dan overdag?
Voelen ouder(s)/verzorger(s) zich door de extra zorg die van u gevraagd wordt, overbelast?	Voelt u zich overbelast door de (extra) zorg die u geeft?

Colofon

Uitgave

De Nieuwsbrief RAP is een gratis uitgave van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Tekst

Chapeau Communicatie, Rijswijk

Vormgeving

Buro Eigen, Delfgauw

Aanmelding

Op de hoogte blijven?

[Abonneer u dan nu.](#)